

**Załącznik do Uchwały Nr XXX/120/16
Rady Miejskiej w Stawiskach
z dnia 20 grudnia 2016r.**

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE STAWISKI
NA LATA 2017-2019**

Stawiski, 2016 r.

Spis Treści:

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ.....	3
II. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY	4
III. ANALIZA SWOT	9
IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE	11
V. ADRESACI PROGRAMU	11
VI. ZADANIA.....	11
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	14
VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU.....	14
Opis skrótów użytych w Programie:	15

WPROWADZENIE

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizacją w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe. W wielu dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka, jego rozwoju psychosomatycznego i wychowania. W rodzinach pojawiają się trudności na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi, przestępczość, przemoc, zaniedbywanie obowiązków).

Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia niosą za sobą wiele pozytywnych skutków, ale niestety pogłębiają też wiele negatywnych zjawisk, takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które bardzo często powodują rozpad rodziny. Takie nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie na losach jej członków, jak i na całym społeczeństwie. Tak więc, jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. W pracy tej bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny, ponieważ problemy te bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. Bardzo ważne zatem jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017-2019, utworzony został głównie w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej, obowiązującą od 01.01.2012 roku. Opracowanie i realizacja Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych Gminy (art. 176 pkt1 w/w ustawy).

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Program Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017 – 2019” należy brać pod uwagę w szczególności:

1. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.930).
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

4. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
5. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2082).
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1654).
7. Ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r., poz. 157)

Program jest także kompatybilny z zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Stawiski na lata 2014 - 2017.

II. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Ustawa również dokonuje podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

Gmina

- a) Profilaktyka – wspieranie rodziny :
  - asystent rodziny;
  - placówki wsparcia dziennego;
  - rodziny wspierające;
  - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Powiat

- a) Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna;
- b) Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
- c) Adopcja:
  - rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka
  - placówki opiekuńczo – wychowawcze
  - usamodzielnienie
  - organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator)
  - rodziny pomocowe

Samorząd Wojewódzki

- a) Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna;
- b) Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
- c) Adopcja:
  - ośrodek adopcyjny
  - regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna
  - interwencyjny ośrodek preadopcyjny

1. Profilaktyka - wspieranie rodziny:

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W Gminie Stawiski zadania w obszarze profilaktyki i pomocy dziecku w rodzinie ujęte są również w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i Gminnym Programie Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii. Działania profilaktyczne w/w programach skierowane są przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzinie takiej zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania tj. asystentów rodziny, placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających oraz innych podmiotów lub instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

2. Praca z rodziną:

Praca z rodziną w szczególności ukierunkowana jest na wspieranie więzi uczuciowych w rodzinie, pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, neutralizowanie czynników negatywnie działających na dziecko.

Praca z rodziną powinna być możliwie wcześnie podejmowana i prowadzona przez profesjonalnie przygotowaną kadrę.

Praca z rodziną realizowana jest w poprzez: konsultacje i poradnictwo specjalistyczne; terapię i mediacje; usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania spotkań dla rodzin, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”. Pomoc rodzinie powinna opierać się na sprawnie prowadzonej komunikacji i informacji na rzecz dziecka i rodziny. Istotnym we wzmocnieniu systemu opieki nad dzieckiem jest

budowanie w środowisku lokalnym systemu informacyjnego polegającego przede wszystkim na zgłaszaniu każdej niepokojącej informacji na temat dziecka do ośrodka pomocy społecznej.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb zobligowanych do wspierania rodziny. W Gminie Stawiski jednostką, której powierzono organizację pracy z rodziną jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednostka realizuje zadania wynikające z szeroko rozumianej profilaktyki; konsekwentnie od wielu lat buduje lokalny system wsparcia i współpracy z osobami, instytucjami i organizacjami działającymi na polu profilaktyki i nie tylko, realizuje i prowadzi wiele działań ukierunkowanych na dziecko i rodzinę.

3. Instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny

Na terenie Gminy Stawiski funkcjonuje 15 podmiotów działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Są to min.: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Informacyjno – Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Zakład Opieki Zdrowotnej oraz organizacje pozarządowe i świetlice środowiskowe.

W tabeli poniżej zestawiono dane o formach pomocy oferowanej dziecku i rodzinie zebrane od lokalnych instytucji.

Lp	Nazwa instytucji	Pomoc psychologiczna	Pomoc pedagogiczna	Pomoc finansowa	Pomoc materialna	Pomoc prawna	Pomoc edukacyjna
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	X	X	X	X	X	X
2.	Zespół Interdyscyplinarny	X	X			X	X
3.	Szkoły Podstawowe i Gimnazjum	X	X	X	X		X
4.	Miejskie Przedszkole	X	X	X	X		X
5.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu						X
6.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów i Przeciwdziałania Narkomanii	X				X	X
7.	Zakład Opieki Zdrowotnej	X					X
8.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	X				X	
9.	Policja					X	

4. Asystent rodziny

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodzinnego do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej penetracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Rola asystenta rodzinnego polega na aktywnym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania samodzielnie przez tę rodzinę.

Asystent rodziny w swojej pracy korzysta z pomocy osób reprezentujących instytucje i służby zainteresowane rozwiązaniem problemu danej rodziny.

Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin - mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów psychologicznych podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej, łagodzi ewentualne konflikty z sąsiadami, rodziną czy przedstawicielami placówek pomocy społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia.

Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

Przygotowując się do opracowania niniejszego programu przeprowadzono lokalną diagnozę, z której wynika, że na terenie Gminy Stawiski mieszka 27 rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. W naszym mieście w pieczy zastępczej umieszczonych jest 6 dzieci. Przyczyny tych trudności wynikają przeważnie z niskich kompetencji

wychowawczych, eurosieroctwa, rozbicia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszenia statusu rodziny, w tym bezrobocia.

Zgodnie z ustawą na jednego asystenta rodzinnego nie może przypadać więcej niż 20 rodzin. Biorąc pod uwagę zdiagnozowaną w Gminie Stawiski liczbę rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w mieście należałoby zatrudnić 2 asystentów rodziny.

Zarówno Gmina Stawiski jak i inne gminy w kraju nie posiadają wystarczających środków finansowych na zatrudnienie wymaganej liczby asystentów. W związku z tym pojawia się potrzeba pozyskiwania środków zewnętrznych.

5. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

Im bogatsza oferta pomocy w najbliższym środowisku rodziny, tym większa szansa wychycenia odpowiednio wcześniej sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu dziecka. Efektywnym sposobem wspierania rodziny w wychowywaniu dziecka, mimo problemów występujących w rodzinie, jest stworzenie dzieciom i młodzieży z tych rodzin możliwości pobytu w środowiskowych dziennych instytucjach wychowawczych, czyli w różnorodnych placówkach wsparcia dziennego. Placówki te powinny nie tylko organizować dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również wychowawcy w nich zatrudnieni powinni współpracować z rodzicami dziecka, szczególnie w zakresie podnoszenia świadomości i odpowiedzialności rodzicielskiej.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w stosunku do swoich dzieci, potrzebują pomocy w zakresie organizowania tym dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku szkolnym oraz instytucji wspierających rodziny w wychowaniu i kształceniu dzieci. Rolę tę mogą pełnić placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

6. Placówki wsparcia dziennego

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych
- **specjalistycznej**
- **pracy podwórkowej**, realizowanej przez wychowawcę

Na terenie Gminy Stawiski znajduje się 6 świetlic (wiejskich), które funkcjonują w strukturach Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu.

Placówki te nie spełniają wprost wymagań ustawy - nie są samodzielnymi jednostkami - nie mniej jednak realizują wszystkie inne zadania określone dla placówek wsparcia dziennego, tj. zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, zajęcia socjoterapeutyczne i terapeutyczne.

Do świetlic uczęszczają dzieci i młodzież (często i rodzice) niejednokrotnie z zaburzeniami zachowania, pochodzące z rodzin problemowych (uzależnienia, przemoc, euro sieroctwo, bezrobocie, ubóstwo).

7. Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia wsparcie środowiska lokalnego. Ważną rolę w tym zadaniu pełnią sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Zbudowanie sieci rodzin chętnych do służenia pomocą systematycznie lub w sposób doraźny stanowi nowe wyzwanie dla OPS oraz innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Możliwość skorzystania przez rodzinę w kryzysie z pomocy innej rodziny, tzw. Rodziny wspierającej może mieć nieocenione znaczenie w pracy z rodziną.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Zgodnie z ustawą pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt (w przypadku Gminy Stawiski – Burmistrz Stawisk) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Zadania gminy w zakresie ustawowym obejmują również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest nowym zadaniem własnym gminy.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej w pieczy zastępczej.

III. ANALIZA SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY STAWISKI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stawiski do 2017 r. • Aktywna działalność Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego • Aktywna działalność GKRPA i Punktu Konsultacyjnego • Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności, GOPS, policja, sąd, PCPR) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia • Wysokie koszty utrzymania rodzin • System prawny (zbyt niskie kryterium dochodowe uprawniające do otrzymywania świadczeń rodzinnych i socjalnych) • Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym – ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę • Brak dostatecznej infrastruktury społecznej: mieszkań chronionych i socjalnych,

<ul style="list-style-type: none"> • Oferta sportowa, kulturalno-oświatowa, dobra baza lokalowa (świetlice, boiska, GOKIS, Biblioteka) • Funkcjonowanie placówki służby zdrowia na terenie gminy • Bardzo dobra baza oświatowa na terenie gminy • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Wsparcie asystenta rodziny w rodzinach dysfunkcyjnych • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych • Ponadto: „tradycyjne” rodziny, małe lokalne środowisko, niska przestępczość, tradycyjna religijność rodzin. 	<p>żłobków, klubów dziecięcych itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak placówek wsparcia dziennego i ośrodków wsparcia na terenie gminy • Osłabienie funkcji rodzicielskich i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych • Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie • Mentalność małych środowisk- stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Polityka państwa przyjazna rodzinom • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym • Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia na terenie gminy • Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z psychologiem, pedagogiem • Realizacja projektów edukacyjno-wychowawczych ukierunkowanych na zapobieganie i niwelowanie agresji wśród dzieci • Realizacja programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia • Zwiększanie monitoringu zachowań niepożądanych wśród uczniów • Ustanawianie rodzin wspierających 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” • Rozszerzenie zjawisk patologicznych (agresja, przemoc, uzależnienia) • Moda na „wychowanie bezstresowe” – bez zasad i wymagań • Konsumpcyjny styl życia • Osłabienie wartości rodzinnych, zanik więzi rodzic-dziecko • Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców • Rozszerzenie kręgów ubóstwa (również wśród rodzin pracujących) • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – zjawisko „dziedziczenia biedy” • Ograniczenia środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów • Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Rozszerzenie oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy • Poprawa funkcjonowania opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy (żłobki, kluby dziecięce, opiekunowie dzienni) • Promocja zachowań prorodzinnych i realizacja programów osłonowych na rzecz rodziny • Rozwój wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Polaryzacja społeczeństwa – zwiększenie dystansu pomiędzy biednymi a bogatymi • Ogólnokrajowy kryzys ekonomiczny • Emigracja zarobkowa • Starzenie się społeczeństwa • Destrukcyjna rola mediów
---	---

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe,
- Kościół,
- Policja,
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu,
- Zakład Opieki Zdrowotnej,
- świetlice środowiskowe i wiejskie,
- organizacje pozarządowe.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są dzieci i rodziny, w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach.

Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

VI. ZADANIA

CEL GŁÓWNY:

„Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także

**profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie
pożądanego modelu rodziny”**

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.		
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i formy udzielonej pomocy • liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą 	OPS, organizacje pozarządowe
2) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci korzystających z posiłków • liczba rodzin korzystających z pomocy 	OPS, szkoły i przedszkole
3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem 	OPS, ZOZ
4) zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób (dorośli i dzieci) 	OPS, ZI, Policja, organizacje pozarządowe
5) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach • wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach 	UM, OPS
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.		
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących		
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1) zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba asystentów pracujących na rzecz rodziny • liczba rodzin, którym przydzielono asystenta 	OPS
2) organizacja szkoleń przygotowujących osoby działające na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń i warsztatów • liczba uczestników 	OPS, UM, organizacje pozarządowe
3) pomoc w podnoszeniu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń 	OPS

<p>kwalfikacji przez asystentów rodzinnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników 	
<p>4) finansowanie istniejących świetlic oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie miasta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działających placówek • liczba dzieci objętych opieką przez placówki 	<p>UM, organizacje pozarządowe</p>
<p>5) zapewnienie dostępności i konsultacji poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj miejsc • liczba osób i udzielonych porad 	<p>OPS, UM, organizacje pozarządowe</p>
<p>6) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj działań • liczba rodzin objętych działaniami • rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania 	<p>OPS, organizacje pozarządowe</p>
<p>7) monitorowanie środowisk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin objętych monitorowaniem 	<p>OPS</p>
<p>8) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin wspierających 	<p>OPS, UM, organizacje pozarządowe</p>
<p>9) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, poprzez: -wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, -wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny -wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloprotblemową -podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach, objętych monitoringiem i procedurami 	<p>OPS, UM, przedszkole i szkoły, organizacje pozarządowe</p>

10) organizowanie wycieczki dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników • liczba organizowanych form wycieczki 	OPS, GKRPAiPN, organizacje pozarządowe
--	--	--

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Stawiski, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017-2019 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez OPS w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Stawiskach sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017 – 2019 został opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach. W opracowaniu programu korzystano m.in. z materiałów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, danych statystycznych Ośrodka, publikacji, obowiązujących aktów prawnych.

Opis skrótów użytych w Programie:

OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
ZI	Zespół Interdyscyplinarny
P	Policja
GKRPAiPN	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
GOKiS	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
UM	Urząd Miejski
ZOZ	Zakład Opieki Zdrowotnej
PIK	Punkt Informacyjno – Konsultacyjny